

Általánosított Ikerprím tétel

Dénes Tamás matematikus-kriptográfus

Email: tdenest@freemail.hu

Abstract

A [Dénes 2017]-ben bizonyított *Szimmetrikus prímszám tétel* kimondja, hogy bármely $N \geq 4$ természetes számhoz létezik szimmetrikus prím pár (p, q) , amelyekre $p = N - m_N$ és $q = N + m_N$ úgy, hogy $m_N = \frac{q-p}{2}$ és $N = \frac{q+p}{2}$. Jelen dolgozatban bebizonyítjuk, hogy minden m_N természetes számhoz (távolsághoz) létezik végtelen sok szimmetrikus prím pár (*általánosított Ikerprím tétel*). A bizonyítást $m_N = 1$ -re alkalmazva éppen az Ikerprím sejtés bizonyítását kapjuk, amelyet ezért a továbbiakban *Ikerprím tételnek* nevezhetünk.

Jelen dolgozat fő tételének bizonyítása a szerző 2001-ben bizonyított *komplementer prímszám tételére* épül (lásd [Dénes 2001]), amely szerint bármely $N=6k-1$ alakú természetes szám, akkor és csak akkor összetett, ha $k=6uv+u-v$, vagy $k=6uv-u+v$ alakú és bármely $N=6k+1$ alakú természetes szám, akkor és csak akkor összetett, ha $k=6uv+u+v$, vagy $k=6uv-u-v$ alakú természetes szám. E tételre alapozva adunk indirekt bizonyítást az *általánosított Ikerprím tételre*.

----- . -----

1. LEMMA

Bármely két prímszám különbsége és összege páros, tehát ha $q > p > 2$ prímszámok, akkor mindig léteznek az $m_N = \frac{q-p}{2}$ és $N = \frac{q+p}{2}$ természetes számok.

Bizonyítás

Bármely 2-nél nagyobb prímszám páratlan. Tehát ha

$$(1) \quad p = 2k + 1 \text{ } \rangle \text{ } 2 \text{ prímszám } (k \text{ természetes szám})$$

$$(2) \quad q = 2l + 1 \text{ } \rangle \text{ } p \text{ prímszám } (l \text{ természetes szám})$$

akkor

$$(3) \quad \frac{q-p}{2} = \frac{2l+1-2k-1}{2} = l+k$$

$$(4) \quad \frac{q+p}{2} = \frac{2l+1+2k+1}{2} = l+k+1$$

Q.E.D.

----- . -----

Az 1. lemmából egyenesen következik a *Dénes-féle Szimmetrikus prímszám tétel* (lásd [Dénes 2017]) *megfordítása*, azaz igaz az alábbi 1. tétel:

1. TÉTEL

Bármely két $q > p > 2$ prímszám esetén létezik $m_N = \frac{q-p}{2}$ és $N = \frac{q+p}{2}$, amelyekre teljesül, hogy $p = N - m_N$ és $q = N + m_N$

----- . -----

A [Dénes 2017]-ben bizonyított *Szimmetrikus prímszám tétel* kimondja, hogy bármely $N \geq 4$ természetes számhoz létezik szimmetrikus prím pár. Kérdés, hogy minden m_N természetes számhoz (távolsághoz) létezik-e szimmetrikus prím pár? Ezt bizonyítjuk az alábbi 2. tételben.

2. TÉTEL

Bármely m_N természetes számhoz létezik legalább egy $q > p$ szimmetrikus prím pár, amelyre teljesül, hogy $q = p + 2m_N$.

Bizonyítás (indirekt)

Tegyük fel, hogy létezik olyan $m_N = c$ természetes szám, amelyhez nincs a tétel feltételének megfelelő p, q szimmetrikus prím pár. Ekkor a [Dénes 2001]-ben bizonyított 2. tétel (*Komplementer prímszita*) alapján bármely p prímszámhoz az alábbi q számok valamelyike társítható, ha q nem prím:

$$\begin{aligned} (5) \quad & q = 6r - 1 = p + 2c \quad \text{és} \quad r = 6uv + u - v \quad (u=1,2,3, \dots), (v=1,2,3, \dots) \\ (6) \quad & q = 6r - 1 = p + 2c \quad \text{és} \quad r = 6uv - u + v \quad (u=1,2,3, \dots), (v=1,2,3, \dots) \\ (7) \quad & q = 6r + 1 = p + 2c \quad \text{és} \quad r = 6uv + u + v \quad (u=1,2,3, \dots), (v=1,2,3, \dots) \\ (8) \quad & q = 6r + 1 = p + 2c \quad \text{és} \quad r = 6uv - u - v \quad (u=1,2,3, \dots), (v=1,2,3, \dots) \end{aligned}$$

Az (5)-(8) esetekből a p prímre a következőket kapjuk, amelyek valamelyikének minden u, v természetes számra teljesülni kell:

$$\begin{aligned} (9) \quad & (5) \Rightarrow p = 6r - 1 - 2c = 6(6uv + u - v) - 1 - 2c \\ (10) \quad & (6) \Rightarrow p = 6r - 1 - 2c = 6(6uv - u + v) - 1 - 2c \\ (11) \quad & (7) \Rightarrow p = 6r + 1 - 2c = 6(6uv + u + v) + 1 - 2c \\ (12) \quad & (8) \Rightarrow p = 6r + 1 - 2c = 6(6uv - u - v) + 1 - 2c \end{aligned}$$

Megmutatjuk, hogy ha $u=v$, akkor létezik olyan u szám, amely esetén (9)-(12)-ben p összetett szám. Ez pedig ellentmond a tétel feltételének, amely szerint p prímszám.

$$\begin{aligned} (13) \quad & \text{Ha } u = v = \frac{c+1}{6}, \text{ akkor (9),(10)} \Rightarrow \\ & \Rightarrow p = 6(6u^2) - 1 - 2c = 6\left(6\frac{(c+1)^2}{6^2}\right) - 1 - 2c = (c+1)^2 - 1 - 2c = c^2 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} & \text{Ha } u = v = \frac{c-1}{6}, \text{ akkor (11)} \Rightarrow \\ (14) \quad & \Rightarrow p = 6(6u^2 + 2u) + 1 - 2c = 6\left(\frac{6(c-1)^2}{6^2} + \frac{2(c-1)}{6}\right) + 1 - 2c = \\ & = (c-1)^2 + 2(c-1) + 1 - 2c = (c-1)^2 - 1 = (c-1-1)(c-1+1) = (c-2)c \end{aligned}$$

Ha $u = v = \frac{c+1}{6}$, akkor (12) \Rightarrow

$$(15) \quad \Rightarrow p = 6(6u^2 - 2u) + 1 - 2c = 6\left(\frac{6(c+1)^2}{6^2} - \frac{2(c+1)}{6}\right) + 1 - 2c = \\ = (c+1)^2 - 2(c+1) + 1 - 2c = c^2 + 2c + 1 - 2c - 2 + 1 - 2c = c^2 - 2c = (c-2)c$$

A (13)-ban és (15)-ben szereplő $u = v = \frac{c+1}{6}$ feltétel mindig teljesül, ha $c=6s-1$, a (14)-ben szereplő $u = v = \frac{c-1}{6}$ feltétel pedig akkor teljesül, ha $c=6s+1$ ($s=1,2,3, \dots$)

Q.E.D.

A 2. tételre mutatunk néhány példát az 1.-5. táblázatokban.

1. táblázat

p	$q=p+4$
3	7
7	11
13	17
19	23
...	...
349	353
...	...
1.579	1.583
...	...
1.019.173	1.019.177
...	...
10.082.623	10.082.627
...	...
15.484.243	15.484.247
...	...

2. táblázat

p	$q=p+6$
5	11
7	13
11	17
13	19
17	23
...	...
563	569
...	...
1.601	1.607
...	...
1.099.621	1.099.627
...	...
10.781.861	10.781.867
...	...
15.485.843	15.485.849
...	...

3. táblázat

p	$q=p+8$
3	11
5	13
11	19
23	31
29	37
...	...
449	457
...	...
1.571	1.579
...	...
1.000.151	1.000.159
...	...
10.000.349	10.000.357
...	...
15.416.699	15.416.707
...	...

4. táblázat

p	$q=p+10$
3	13
7	17
13	23
19	29
...	...
73	83
...	...
433	443
...	...
751	761
...	...
1.153	1.163
...	...
10.000.759	10.000.769
...	...
13.985.341	13.985.351
...	...
15.484.549	15.484.559
...	...
444.333.973	444.333.983
...	...
888.889.501	888.889.511
...	...

5. táblázat

p	$q=p+100$
3	103
7	107
13	113
31	131
...	...
487	587
...	...
1.723	1.823
...	...
1.000.033	1.000.133
...	...
10.000.591	10.000.691
...	...
15.485.341	15.485.441
...	...
444.333.313	444.333.413
...	...
888.889.501	888.889.601
...	...

Mivel a $p, q=p+2m_N$ szimmetrikus prím párok esetén $m_N=1$ éppen az ikerprímeket állítja elő, az alábbi 3. tételt *Általánosított Ikerprím tételnek* nevezzük.

3. TÉTEL (Általánosított Ikerprím tétel)

Legyenek $q>p>2$ N -re szimmetrikus $2m_N$ távolságú prímszámok, amelyekre $m_N = \frac{q-p}{2}$ és

$N = \frac{q+p}{2}$, valamint $p=N-m_N$ és $q=N+m_N$. Ekkor bármely m_N természetes számhoz végtelen sok p, q szimmetrikus prím pár létezik.

Bizonyítás (indirekt)

Az előzőekben bizonyított 2. tétel szerint m_N felveheti az összes természetes szám értéket. [Dénes 2001] 1. tétele szerint az alábbi 6. táblázat tartalmazza az összes természetes számot úgy, hogy az 1. és 3. oszlopokban található az összes prímszám.

Tegyük fel, hogy a K -ik sor az utolsó, amelyben szereplő p_K és a tőle $2m_N$ távolságra lévő $q_K = p_K + 2m_N$ is prímszám. A tétel bizonyításának további részében a rövidebb írásmód kedvéért az $m_N=c$ jelölést fogjuk használni.

6. táblázat

k	1.	2.	3.	4.	5.	6.
	$6k-1$ ↓	$6k$	$6k+1$ ↓	$6k+2$	$6k+3$	$6k+4$
0			1	2	3	4
1	5	6	7	8	9	10
2	11	12	13	14	15	16
3	17	18	19	20	21	22
4	23	24	25	26	27	28
5	29	30	31	32	33	34
6	35	36	37	38	39	40
7	41	42	43	44	45	46
...
K	$6K-1$	$6K$	$6K+1$	$6K+2$	$6K+3$	$6K+4$
$K+1$	$6(K+1)-1=$ $6K+5$	$6(K+1)=$ $6K+6$	$6(K+1)+1=$ $6K+7$	$6(K+1)+2=$ $6K+8$	$6(K+1)+3=$ $6K+9$	$6(K+1)+4=$ $6K+10$
...
$k=K+x$	$6k-1=$ $6(K+x)-1$	$6(K+x)$	$6k+1=$ $6(K+x)+1$			
...

A 6. táblázat K -ik sorában két prímszám lehet, ezért a továbbiakban a (16) és (17) indirekt feltételeket kell vizsgálnunk.

Ha $p_K = 6K - 1$ és $q_K = p_K + 2c$ prímszámok, akkor minden x természetes szám esetén

$$(16) \quad \begin{aligned} \forall k = K + x \Rightarrow \text{ha } p_k &= 6(K + x) - 1 \text{ prím, akkor } q_k = p_k + 2c = \\ &= 6(K + x) - 1 + 2c = \underbrace{6K - 1 + 2c}_{q_K} + 6x = q_K + 6x \text{ NEM prím} \end{aligned}$$

Ha $p_K = 6K + 1$ és $q_K = p_K + 2c$ prímszámok, akkor minden x természetes szám esetén

$$(17) \quad \begin{aligned} \forall k = K + x \Rightarrow \text{ha } p_k &= 6(K + x) + 1 \text{ prím, akkor } q_k = p_k + 2c = \\ &= 6(K + x) + 1 + 2c = \underbrace{6K + 1 + 2c}_{q_K} + 6x = q_K + 6x \text{ NEM prím} \end{aligned}$$

Mivel q_k az indirekt feltétel szerint NEM prím, így (16) és (17) esetén egyaránt, bármely u, v természetes számra az (5)-(8) összefüggések valamelyike fennáll. Ebből következik, hogy a megfelelő jelöléseket alkalmazva, az alábbi összefüggéseket kapjuk q_k -ra, illetve q_K -ra.

$$(18) \quad \begin{aligned} q_k &\stackrel{(5)}{=} 6r - 1 = q_K + 6x \quad \text{és } r = 6uv + u - v \quad (u=1,2,3, \dots), (v=1,2,3, \dots) \Rightarrow \\ &\Rightarrow q_K = 6r - 1 - 6x = 6(6uv + u - v) - 1 - 6x \end{aligned}$$

$$(19) \quad \begin{aligned} q_k &\stackrel{(6)}{=} 6r - 1 = q_K + 6x \quad \text{és } r = 6uv - u + v \quad (u=1,2,3, \dots), (v=1,2,3, \dots) \Rightarrow \\ &\Rightarrow q_K = 6r - 1 - 6x = 6(6uv - u + v) - 1 - 6x \end{aligned}$$

$$(20) \quad \begin{aligned} q_k &\stackrel{(7)}{=} 6r + 1 = q_K + 6x \quad \text{és } r = 6uv + u + v \quad (u=1,2,3, \dots), (v=1,2,3, \dots) \Rightarrow \\ &\Rightarrow q_K = 6r + 1 - 6x = 6(6uv + u + v) + 1 - 6x \end{aligned}$$

$$(21) \quad \begin{aligned} q_k &\stackrel{(8)}{=} 6r + 1 = q_K + 6x \quad \text{és } r = 6uv - u - v \quad (u=1,2,3, \dots), (v=1,2,3, \dots) \Rightarrow \\ &\Rightarrow q_K = 6r + 1 - 6x = 6(6uv - u - v) + 1 - 6x \end{aligned}$$

A (16), (17) indirekt feltételek szerint q_K az u, v természetes számok bármely választása esetén prímszám. Most megmutatjuk, hogy az $u=v$ megfelelő választása esetén a (18)-(21) esetek mindegyikében végtelen sok x érték van, amelyre q_K összetett szám, ami ellentmond az indirekt feltételeknek.

$$(22) \quad \begin{aligned} u = v &\stackrel{(18),(19)}{\Rightarrow} q_K = 6(6u^2) - 1 - 6x \quad \text{és } u = \frac{x+1}{6} \Rightarrow q_K = 6 \frac{6(x+1)^2}{6^2} - 1 - 6x = \\ &= x^2 + 2x + 1 - 1 - 6x = x^2 - 4x = x(x-4) \end{aligned}$$

Mivel u természetes szám, ezért az $u = \frac{x+1}{6}$ feltétel mindig teljesül, ha $x=6l-1$ alakú, ahol l természetes szám (tehát $x=5,11,17,23, \dots$).

$$(23) \quad u = v \stackrel{(20)}{\Rightarrow} q_K = 6(6u^2 + 2u) + 1 - 6x \quad \text{és} \quad u = \frac{x-1}{6} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow q_K = 6 \left(\frac{6(x-1)^2}{6^2} + \frac{2(x-1)}{6} \right) + 1 - 6x = (x-1)^2 + 2(x-1) + 1 - 6x = x(x-6)$$

$$(24) \quad u = v \stackrel{(21)}{\Rightarrow} q_K = 6(6u^2 - 2u) + 1 - 6x \quad \text{és} \quad u = \frac{x+1}{6} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow q_K = 6 \left(\frac{6(x+1)^2}{6^2} - \frac{2(x+1)}{6} \right) + 1 - 6x = (x+1)^2 - 2(x+1) + 1 - 6x = x(x-6)$$

Mivel u természetes szám, ezért az $u = \frac{x-1}{6}$ feltétel mindig teljesül, ha $x=6l+1$ alakú, ahol l természetes szám (tehát $x=7,13,19,25, \dots$).

Q.E.D.

Világos, hogy a 3. tételt az $m_N=1$ esetre alkalmazva, éppen a klasszikus Ikerprím sejtés bizonyítását kapjuk, amelyet ettől kezdve *Ikerprím tételnek* nevezhetünk.

Hivatkozások

[Dénes 2001] Dénes, Tamás: Complementary prime-sieve, P_Ure Mathematics and Applications, Vol.12 (2001), No. 2, pp. 197-207
http://www.titoktan.hu/_raktar/_e_vilagi_gondolatok/PUMA-CPS.pdf

[Dénes 2017] Dénes, Tamás: Dénes-féle Szimmetrikus Prímszám tétel és alkalmazása a páros Goldbach-sejtés bizonyítására
http://www.titoktan.hu/_raktar/_e_vilagi_gondolatok/DT-SzimmPrimTetel.pdf